

מגזין משלה

מגזין מס. 18, ינואר-פברואר 2024

נשות בשלה יקרות,

שלושה חודשים עברו ואנחנו עדיין שם. במחשבות, ברגשות, בכעסים, בתסכולים ובעיקר בתחושות הקשות של אבל ואיבוד הביטחון והיציבות. 7.10 נוכח בחיינו יותר מכל דבר שקרה מאז ולפני.

ועם זאת, אנחנו מקוות שהכתיבה למגזין והקריאה בו יגרמו לכולנו לפנות את עצמנו לנושאים אחרים ועל-ידי כך יעזרו לנו לשקם את עצמנו, ולו במקצת.

תמיד משמח לקבל פנים חדשות שמצטרפות למעגל הכתיבה, ועל כן במגזין זה נברך את ליליאן שטיין, נאוה לוי ומוניקה פורטוגז.

שנת 2024 החלה ואנחנו נהיה סולידיות הפעם בתפילותינו ובקשותינו. בעיקר שתהיה לנו החוכמה והנחישות לנצלה להתחלת תהליך של שיקום ובנייה. שהחיטה שנזרעת עכשיו תביא איתה גם לחם וגם רוח ישראלית חדשה, רוח של אחדות ושלום.

קריאה מהנה, שבת שלום ושנה אזרחית טובה.

וונדי ולייקי

החיטה צומחת בתקווה בשדה עירוני, הרצליה, ינואר 2024

צילום: וונדי סגל

הפעם במגזין:

פרשת השבוע – נעמי בן ארי (עמ' 5), ואהבת לרעך כמוך – ליליאן שטיין (עמ' 8), לא מצליחה לראות את התמונה כולה (ציור) – אירית גושר (עמ' 11), פגישה עיוורת – מירה מנזה ז"ל (עמ' 12), שמש ישראלית (למריה) (שיר) – מיקי גנור (עמ' 16), האבולוציה של לילי – לייקי מלמד (עמ' 17), שרשה לה פאם (ציור) – אירית גושר (עמ' 20), פינת ההמלצה – ההצגה ריצארד השלישי – נאוה לוי (עמ' 21), שאול 2 – דורית ישראלי (עמ' 22), שמירה על שפיות (שיר) – דליה איתמר (עמ' 24), ראיון עם מוניקה פורטוגז (עמ' 25), תמונה לסיים – ליהי ברנוי (עמ' 28).

אנחנו כאן בשבילכן:

לייקי מלמד - leakimelamed@gmail.com

וונדי סגל – wndys@yahoo.com

שימו !

המפגש המשולב, פנים אל פנים זום, "כותבות וקוראות" בו נשוחח על היצירות שבמגזין 18 יתקיים ביום רביעי 24.1.024 בשעה 18:30 בביתה של ונדי שבהרצליה. למען מי שמתפתת מהבית, ישלח לינק ביום המפגש. כולכן מוזמנות!

מתוך המפגש האחרון, הרצליה, נובמבר 2023

צילום: ונדי סגל

דבר תורה לפרשת שמות תשפ"ד – נעמי בן ארי

לזכר עתליה רות בן ארי ז"ל שבסוף חודש ינואר ימלאו שש שנים למותה
לעילוי נשמת טל אילון ז"ל שנהרג ב-7.10.2023 בקרב להגנת כפר עזה

פרשת שמות נפתחת במילים וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִם (שמות א, א), ומסתיימת במילים וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עֲתָה תֵרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפָרְעֹה כִּי בִיד חֲזָקָה יִשְׁלַחַם וּבִיד חֲזָקָה יִגְרָשֶׁם מֵאֶרֶצוֹ (שמות ו, א). בשנים קודמות בקריאתי את הפרשה הזו, יכולתי לזהות בה חלק חשוב אבל רחוק של ההיסטוריה של עמנו - חלק שסיפורו מהדהד בהגדה של פסח, ולכן יש בו גם משהו חגיגי. השנה קריאת המילים האלו מטיחה אותי אל התקופה הנוכחית, הקשה כל כך – תקופה שתחילתה בשבת הנוראית, בשמחת תורה, ב-7 באוקטובר 2023.

המילים "בני ישראל הבאים מצרימה" מעלות בי תחושת בהלה הקשורה בכמאה ושלושים נשים ואנשים שנחטפו מחייהם ומחיי היקרים להם, ועדיין – שלושה חודשים לאחר אותו היום – מוחזקים בתנאים מזוועים בשבי החמאס. והמילים "כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו" מעוררות בי חרדה גדולה, הקשורה בשאלה עד מתי זה יימשך, והאם יד חזקה היא אכן הפתרון. ואם לא, איך נצליח לצאת מהמצב הזה.

בין שני המשפטים האלו משתרע סיפורם של בני ישראל, שלאחר שהפכו להיות עבדים במצרים, הגיעו למצבי קיצון שגרמו להכרח לעשות שינוי, כדי לצאת מהשעבוד בן מאות השנים.

החלק המרשים בסיפור הוא מקומן של הנשים: אין עוד פרשה שבה כל-כך הרבה נשים לוקחות חלק בהנעת העלילה. נשים חכמות, חתרניות ובעלות יוזמה, שרק חלקן מוזכרות כאן בשמותיהן, ואחרות – נגלה את שמן בסיפורים מאוחרים יותר.

המיילדות העבריות שמלך מצריים מצווה עליהן להרוג את הבנים ולהחיות את הבנות שייולדו לנשים העבריות, נקראות שפּרה ופּועה. הן מתעלמות מצו המלך, בתירוץ שהנשים הללו יולדות עוד לפני שהמיילדות מגיעות אליהן. איזה אומץ נחוץ לשם כך!

הסיפור של לידת משה אינו מפרט את שם אביו ולא את שם אימו. רק מאוחר יותר נלמד שהיו אלה עמרם ויוכבד משבט לוי. צו המלך להרוג את הבנים גורם לאם להסתיר את בנה בתיבת גומא בין קני הסוף שעל שפת היאור. מי ששומרת על התיבה היא אחותו של הילד. גם שמה יתגלה לנו רק בהמשך – מרים. אחות זו תתווך את העברת המשמורת על הילד לבת המלך, שמגיעה אל היאור עם נערותיה. גם שמותיהן אינן מוזכרים. המשא ומתן בין האחות לבת פרעה

כולל את הבאת אם הילד כמינקת, ותיווך בין השתיים. מצבו של משה, שמקבל את שמו מבת המלך המאמצת, משתנה מן הקצה אל הקצה – מילד הנידון למוות, הוא הופך למי שגדל בארמון המלוכה, ומאוחר יותר ינהיג את בני ישראל אל החופש.

הנשים הבאות שיסופר עליהן בפרשה הן בנותיו של כהן מדין - גם שמותיהן אינם מוזכרים. הן מספרות לאביהן על התנהגותו האבירית של משה ליד הבאר – המקום האולטימטיבי לשידוכים בעת הזאת. אירוע זה מוביל לכך שאחת מבנותיו של כהן מדין, ציפורה, נישאת למשה. כמו מרים, שגדולתה תתגלה בהמשך כאשר תנהיג יחד עם אחיה משה ואהרון את בני עמה במסעם במדבר, כך גם לציפורה יהיה חלק חשוב בסיפור: היא תציל את משה ממוות כאשר תמול את בנם הבכור.

כמו הפתיחה והסיום של הפרשה, גם מרכזיות הנשים בסיפור הזה נקשרת בעיני לתקופתנו. הנשים הראשונות ששמענו עליהן, כבר באותה שבת לפני שלושה חודשים, היו התצפיתניות. הן היו אלו שהתריעו על תופעות מדאיגות מעבר לגדר. אילו הקשיבו להן, כנראה שתוצאות אותו יום נורא היו שונות. רבות מהן שילמו בחייהן על מחדלי האחראים עליהן. בימים הבאים שמענו סיפורי גבורה של לוחמות רבות, ועל טנקיסטיות ומפקדות בדרגות שונות שעדיין לוקחות חלק במלחמה הזאת.

מתוך סיפורי המלחמה, נגע לליבי במיוחד סיפורה של ליאורה, שאותו שמענו בשבוע שעבר. ליאורה סיפרה לנו על הקורות אותה ואת בתה הדס ובנה רון, ושתי נכדותיה בנות ה-15 מיקה (בתה של הדס) וגלי (בתו של טל) במשך שלושים וחמש השעות שבהן נאלצו להסתתר בממ"ד, בעת ההתקפה הרצחנית של חמאס בקיבוץ כפר עזה. גלי, כך שמענו מליאורה, עזבה את עמדת ההסתתרות שמתחת למיטה בממ"ד, על מנת לפתוח בטלפון שלה חמ"ל שבעזרתו הנחתה את כוחות הביטחון השונים שפעלו בקיבוץ אל תושבים הזקוקים לעזרה, במשך שעות ארוכות וקשות. לאחר שעות של מתח שבהן תפקדה ללא לאות, ולאחר חילוץ של המשפחה, היא פגשה את מזי, אמא שלה, שהופתעה לשמוע ששמה כבר שגור בפיהם של החיילים, והם מדברים עליה בהערצה והערכה אין קץ.

גלי ממשיכה גם היום לספר את סיפורה כחלק ממערך ההסברה בארץ ובחו"ל. יש להניח שמעשי הגבורה והתושייה שלה יאפשרו לה לזכור את אירועי הפחד והאימה שעברו על אנשים רבים כל כך במקום שבו גדלה, כיום שבו היא לקחה אחריות על חייה ועל חיי אחרים, ופעלה בדרך שסייעה להצלת רבים מבין בני משפחתה וחברי הקיבוץ.

כמו שפרשת שמות היא תחילתה של הפיכתנו ממשפחה לעם, אני מייחלת לכך שהימים שעוברים עלינו בחודשים האחרונים יובילו אותנו למקום טוב יותר – שמלבד סיום המלחמה והחזרת כל השבויים והחיילים הביתה, נוכל לבנות כאן מקום שעשיית נשים בו תהיה לא רק משמעותית, אלא גם נראית יותר ויותר. שינוי כזה, יש לקוות, עשוי להביא לכך שהאלימות באזורנו תפחת, ונזכה לימים של שוויון ושל שלום.

"ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח) – ליליאן שטיין

כבר שני לילות שאני לא מצליחה לישון, לא מצליחה להירדם. לבסוף, אני מדליקה את האור, ושלושת הקופים על השידה מתבוננים בי: אחד לא מדבר השני לא שומע והשלישי לא רואה. ליאורה השאירה אותם כאן. ביום שהחלטנו לגור ביחד, היא נתנה לי את המתנה הזאת ואמרה שזה הסוד הבודהיסטי לאושר ואמרתי לה שזה פשוט עניין של לשון הרע. בסוף היא עזבה אותי לארצות המזרח ונשארתי בארץ לבד בדירה עם סוד האושר: "אל תגיד, אל תסתכל ואל תשמע". כיביתי את האור וניסיתי עוד פעם להירדם אך לא מצליחה ליפול לזאקום, להישאף ולהפוך לאליס שנפלה לתוך גזע העץ בארץ הפלאות...

האמת היא, שאני מתחילה להידמות למלכת הלבבות. המלכה הזועמת שצורחת. הייתי יכולה לצעוק בחדר המדרגות על השכנה מלמעלה שכל לילה מזיזה את הרהיטים שלה באמצע הלילה. הייתי גם צועקת על השכן מלמטה שמתחשב בחברתו ומעשן במרפסת ומפריח בשלווה עיגולי עשן שנדבקים לכביסה שלי. בעצם, אני לא אצטרך לצעוק, פשוט אסנן לו איך חברתו מעיפה באופן סדרתי את הגברים – החבר אחרון שלא האמין לי ניסה לתפוס את בגדיו שהיא זרקה מאותה מרפסת. גם ההוא לא יאמין לי, עוד לא, הוא רק עבר לדירתה. מאז זאת חגיגה נמשכת, להם, לא לי ולא לכביסה – הם החליטו לחגוג בלעשות על האש כל ערב. אני טבעונית ומדמיינת בזעזוע את הכבשה השחורה נשרפת.

אני גם אצעק על הכלב של ההיא שגרה למעלה, הוא יורד לבד פעם ביום, ופעם בלילה. רוב הזמן הוא לא מתאפק עד הרחוב ומשתין על הקיר החיצוני של הבניין. כולם מתלוננים עליו אך לא בפניה, בבניין רק הדלתות נטרקות אחת על השנייה. אף אחד לא מעז לעמוד מולה, פנים אל פנים: השכנה מלמעלה חולה. יש לה רק כוח להזיז את הרהיטים שלה. בסוף, השכנה הרוסייה החליטה להתז על הקיר חומר ניקוי.

בוקר, יוצאים מהבניין עם צחנה של שתן, חוזרים עם סרוחן של אקונומיקה. אני כבר לא נושמת. סתמתי את האף והפכתי לספורטיבית אמיתית: בנשימה אחת אמיצה אני יורדת ועולה במדרגות בריצה. אני נכנסת לדירתי, חסרת אוויר. מפנה את מבטי לעיור, החירש והאילם. שלושת הקופים של החוכמה הסינית שהעברתי מהחדר לסלון מחייכים אליי.

אני גם אצעק על זוג הזקנים מלמעלה. פתאום הם החליטו להתנתק מההסקה המשותפת של הבניין. אמרו בבניין שהם שברו את הסטאטוס קוו, הם גם שברו את קופת החיסכון של הקרן קיימת לתוכה שלשלו, יום אחרי יום, את הכסף הקטן. ביום אחד הם בזבזו את 20,000 שח שהם חסכו במשך 20 שנה. בפגישת ועד הבית שלאחר המעשה, הם הצדיקו את בגידתם

בזכות הזקנה והזכות ליהנות מהסקה מתמשכת, הם אמרו שהם לא רוצים להיות תלויים בצעירים של הבניין, שלא מרגישים את המעברים בין העונות, ולא מבדילים בין יום ללילה, בין חושך לאור, בין חול לקודש בין ישראל ל... השכנה הצרפתייה חתכה אותם בפתגם צרפתי:

- Bon, bref ! Chacun pour soi et Dieu pour tous?!¹

ואז קמה והלכה. כולם הסתובבו לכיווני, לא שאני מבינה צרפתית אבל אני תמיד שותקת אז חושבים שאני קולטת הכול. הפגישה המשיכה עם מחלוקת על השימוש בשפות זרות בארץ, על חופש הביטוי, על הזכויות של העולים החדשים בהשוואה אל העולים הוותיקים, ולבסוף כשכולם כבר התעייפו, הם קיטרו על בעיית החניה למטה עם הבנייה איטית אך ממשית של הרכבת הקלה. בשלב הזה, זוג הזקנים כבר נמלטו מהדירה עם כמה פרוסות של עוגת פרג שהכינה השכנה ההונגרייה המכובדת, שלא נבהלה כי באותו הזמן הייתה שרויה בזיכרונות ילדותה ואיך הייתה רצה אחרי קרון הפחם של הרכבת הקלה ברחובות בודפסט. למחרת, משוכנעת שהחורף כבר הגיע, יצאתי למרפסת לאסוף את הכביסה. הבטתי למטה, חולצתי הלבנה עם הפסים הכחולים התעופפה והתמקמה על המרפסת של הזוג החוגג. לא הייתה לי ברירה, הייתי צריכה לרדת, לדפוק בדלת ולבקש שיחזירו לי את הבגד. עמדתי על הסף, שומעת קולות וצחקוקים. רציתי ללכת אך הוא פתח את הדלת, חצי עירום עם חיוך מלא על הפנים. גמגמתי כמה מילות סליחה, תחת תירוצים חצי מיואשים על חולצתי השובבה, והוא המשיך להתלבש בדרכו לאסוף אותה מהמרפסת. עמדתי במפתן. מציצה פנימה, הדירה בדיוק כמו שלי, עיני מתרוצצות, משוות בעין סקרנית. במראה נעצרת, מישהו משתקף מתוכה עם שיער קצוץ, גב יושב על המיטה המבולגנת. לפני שאני מספיקה לעשות סדר במחשבות, כבר הוא חוזר השכן הממזר! חוזר עם חולצתי, בנינוחות, חיוך יומרני. חטפתי אותה מידו ועליתי במעלה המדרגות מהר ככל שיכולתי, נכנסתי לדירתי. העיוור, החירש והאילם צוחקים בגיחוך.

כל השבוע, נשארתי בבית, לא יצאתי אפילו למרפסת. פחדתי לפגוש את השכנה. מה אומר לה, שהיא כבר יכולה להיפטר מהחבר שלה? שהוא מעדיף על שיערה הארוך והשופע, שיער קצוץ של גבר!?

בסוף יצאתי מהדירה, ונתקלתי בהם במדרגות. הוא תמך בה, ויחד עלו לאט לאט כמו זוג הזקנים מלמעלה שמתחממים בדירתם. הם נשענו על הקיר כדי לתת לי לעבור. הבטתי בה. חיוורת עם חיוך קטן ועייף היא החזירה את הצעיף בתנועה אל ראשה ולחשה לי: "אל דאגה,

¹ כל אחד לעצמו ואלוהים לכולם

לא הפכתי לדוסית!". החבר חיבק אותה: "את תראי, עוד כמה חודשים והשיער שלך יצמח שוב". הסמקתי ומיהרתי לרדת.

מאז, כמו כולם בבניין הדיירים הגוסס, אני שוכבת במיטתי, חסרת מנוחה, חושבת לעצמי שצריך לנטוש את הספינה הטובעת. אלך לישון אצל אחותי, חודשים שהיא כבר מזמינה אותי לשבת. על סירת הצלה מקרטעת, אשוט אל עבר החוף הדרומי של ירושלים, בלי שכנים, בלי חולים, בלי רעש.

ברומא כמו הרומאים. הביטוי הדהד. כך שבשבת בבוקר הובלתי בידי אחותי לבית הכנסת המסורתית. מצאתי את עצמי יושבת בשורה של גברים ונשים, עוקבת אחרי הקול של החזנית, שומעת "הוא יברך וירפא את החולה", קמה וצועדת לבמה.

"בעבור?" פונה אלי החזנית. "נעמי", לחשתי בחזרה.

- בת של?

- נעמי עם השיער הקצוץ, אני מלמלת. אני לא מכירה את אימה ובטח לא את שמה.

- נעמי בת של? החזנית מחכה ומביטה בי בדאגה.

- אממ... נעמי בתי... נעמי בת מיכל.

- ועבור?

קומתי מתיישרת. אני מוסיפה בבטחה גם את רותי, השכנה מלמעלה, שיהיה לה עוד כוח להזיז את הרהיטים ואת זוג הזקנים, מושי ושרה שיצליחו להתחמם.

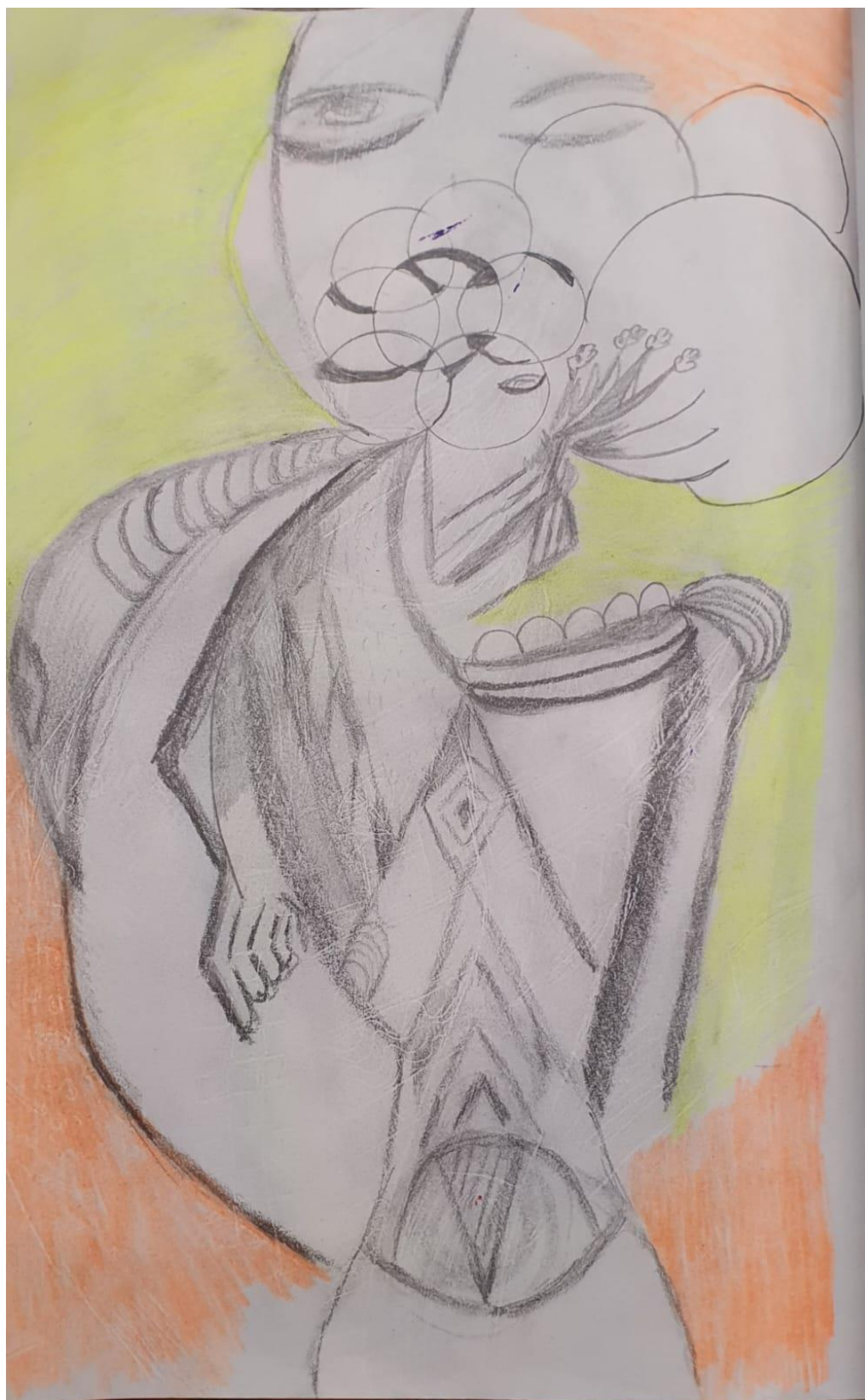
הקול המלודית של החזנית ממשיך, "הוא ימלא רחמים... בתוך שאר חולי ישראל, רפואת הנפש ורפואת הגוף".

במוצאי שבת, אני חוזרת לבניין שלי. אני נושמת עמוק, עולה במדרגות, אומרת "בונז'ור" בחביבות לשכנה הצרפתייה, ונכנסת לדירתי. אני ניגשת ישר לספרייה, כאן מחכה לי שלישיית הקופים, אני חוטפת אותם בידי ויוצאת שוב, ומתחילה לרדת, במדרגות. מעלי, מהקומה העליונה הכלב המסכן של רותי משתרך במדרגות אל עבר דלת הכניסה, אני מצטרפת לצדו ובהגיענו מטה אני דוחפת אותו בעדינות לכיוון היציאה. יחד אתו, אני מחפשת את המקום הנכון להניח את הקופים. הם יישארו בחוץ בקור וברעש. ואנחנו – חוזרים הביתה, לבנינו.

"לא מצליחה לראות את התמונה כולה" – אירית גושר

ציור בעפרונות וטושים

עוד סיפור מסיפורי **מירה מנזה ז"ל** שאותם רשמה אביבה אברון.

פגישה עיוורת – מירה מנזה ז"ל

שכבתי במיטה, בחוץ כבר החל להחשיך. מוצאי שבת. מצידי האחד הערמתי את עיתוני מוספי העיתונים של סוף השבוע, מסודרים כמו למסדר. לצד השני, לרצפה, עף כל מה שכבר קראתי; עכשיו, כשאני לבד אין מה לקפל אותם ולשמור אותם מסודרים. הדפים הכרוכים עפים בהנפת יד גבוה לאוויר ונוחתים על השטיח מבווישים, באותיות מגובבות ובתמונות מקומטות. עכשיו אני עם עיתון ה"עיר". דווקא בדרך כלל אני שומרת אותו לסוף, לקינוח. היום, הצורך לדבר עם מישהי שהיא כמוני העלה את המקומון מוקדם יותר מתחתית ערמת העיתונים. פתחתי ישר ב"בנות".

"יותר מכל חשובה לי כנות, יושר ואמינות. בת 32, רוצה להכיר אישה בוגרת לשיחות ואולי מעבר לזה."

"לא רע", חשבתי והמשכתי לקרוא:

"בת 18 בעלת יופי פנימי מחכה למישהי דומה", "לך היפה, החתיכה, הנחמדה מחכה חוויה נעימה...", "מחפשת אישה יצרית, שגופה אומר שירה". מה זה השטויות האלה? אני מחפשת מישהי רצינית, בוגרת.

חזרתי למודעה הראשונה. השארתי לאשה שמאחורי המודעה הודעה ב"טלקשר".
כעבור שעתיים כבר צלצל הטלפון.

"שלום. יעל?"

"כן?"

"הי, אני שרה, השארתי לי הודעה." הקול שלה היה עמוק, חם.

"כן. המודעה שלך מצאה חן בעיני."

"כן?"

"דיברת על כנות ויושר וזה הכי מדבר אלי." חיפשתי חוט מקשר לשיחה.

"גם אלי. ככה אני, ישרה כזו. אני לא יכולה להסתיר כלום, אני מאד כנה."

שתיקה קצרה.

"את רוצה לספר לי קצת על עצמך?" שאלה.

סיפרתי לה בקצרה על הפרידה מבת הזוג שלי אחרי תשע שנים, על החיים המשותפים, על הריקנות והבדידות.

"אני", סיפרה על עצמה, "אני לסבית מאז ומתמיד. התגלית הזו, ההכרה שאני שונה הייתה מאד קשה לי וגם למשפחה שלי, אני עוד אספר לך, אבל תשמעי, אני כבר בת 32, אני כבר די אחרי כל זה. עכשיו אני יותר עסוקה בלמצוא מישהי שאוהב, אהבה אמיתית, מכל הלב".

יותר מאוחר דיברנו על הצעדים המהוססים המחודשים שלי בעולם הפנויות הלסבי, והיא סיפרה לי בפירוט רב על הנשים שאהבה. שוחחנו ארוכות. גם למחרת שוחחנו וגם למחרת. היא סקרנה אותי יותר מיום ליום.

"תגידי, איפה את גרה?" שאלתי כעבור יומיים.

"יש לי דירה של שלושה חדרים, מסודרת נפלא." התלהבה. "תשמעי, בחדר השינה שלי, מעל המיטה, יש מראה ענקית, על כל התקרה כמעט. את מתארת לך? ובפינת החדר התקנתי לפני מספר שבועות ג'אקוזי ענק ולידו בר משקאות מצויד היטב. זה כיף בלתי רגיל. אני מתה שתראי את זה."

מה שדברים כאלה עושים לדמיון שלי... "תגידי שרה, אולי ניפגש? נראה לך?" שאלתי.

"כן. אני גם רוצה כבר לדעת מי נמצאת מאחורי הקול הזה."

"איפה נפגש?"

"אמרת שאת גרה בגבעת שמואל? אז אולי ניפגש ליד מכון מור בדרך פתח תקוה, או אולי ליד אוניברסיטת בר אילן."

"בר אילן נראה לי יותר."

"בצומת, שם ליד הרמזור כשמגיעים מכון גהה? קבענו?"

כך עמדתי לפנות ערב בפניה מול האוניברסיטה והמתנתי להונדה סיביק כחולה, חדשה. בדיוק בשעה היעודה החליקה המכונית לעצירה לידי. התכופתי להציץ פנימה, ושאלתי בפליאה "שרה?" ולמרבה הפלא האישה ענתה "כן."

"זו את?" הקול שלי יצא משונה, לא הכרתי אותו. "לא יכול להיות. יש פה טעות." סקרתי אותה בעיני מכף רגל ועד ראש; שמלה כהה ארוכה, צווארון מכופתר בכפתורים קטנטנים עד הצוואר, שרוולים ארוכים באמצע הקיץ, פאה... הכל – אישה חרדית.

"אין שום טעות, זאת אני, שרה. הכנסי כבר. מה את עומדת ככה?!"

לא שמתי לב שהתגובות שלי איטיות כל כך. איתה דיברתי על געגועים לאהבת נשים? על יציאה מהארון? לסביות? פתאום נזכרתי שכשהצעתי שנפגש היא הציעה שני מקומות. מכון מור והאוניברסיטה. עשיתי אז הצלבת נתונים והגעתי למסקנה שהיא גרה בוודאי בבני ברק. בני ברק?! את המסקנה ההיא זרקתי מיד לפח כלא הגיונית.

ועכשיו... מה זה הגיונית!!

לאט פתחתי את הדלת וצנחתי על המושב שליידה.

"תירגעי. אז אני שומרת מצוות, אז מה?" הביטה לעברי וחייכה.

שתקתי. הרגשתי זרה כאילו התיישבתי על יד מישהי שלא דיברתי איתה מעולם ויחד עם זה היו לי כל כך הרבה שאלות שלא ידעתי מאיפה להתחיל.

"אני דתיה, מזה את מופתעת?" שאלה.

"איפה אמרת שאת גרה?" עוד הייתי תקועה עם זה.

"בבני ברק."

"איך בבני ברק? אני לא מאמינה. איך חיה לסבית בבני ברק? את באמת לסבית? תגידי, את רווקה? נשואה ילדים? או שזו הצגה, כל זה?" התחלתי לחזור לעצמי.

"נשואה ויש לי חמישה ילדים. את בהלם. מה קרה לך? אני אספר לך. יש לנו דירת חמישה חדרים בה גרים הבעל והילדים ובצמוד אליה יש דירה נוספת שאני עובדת בה והיא מחוץ לתחום למשפחה שלי. שם יש לי את כל הפרטיות שאני צריכה."

"ובעלך? הוא יודע?"

"בטח. איך לא? מזמן. תשמעי, אמרתי לו שאני לא אוהבת לשכב אתו, שזה לא עושה לי כלום, שאני מעדיפה נשים. הוא היה בהלם. כבר כמה שנים שאני מביאה חברות הביתה והוא רואה אותן לפעמים."

"ואיך הוא מסכים לזה?"

"מה? הוא יגיד לי מה לעשות? הוא יודע שאין לו סיכוי לגרום לי את חצי ההנאה שאשה גורמת לי. בכל זאת, לפעמים הוא מעז לומר משהו. אז אני עונה לו: לא מוצא חן בעיניך? אז אני אלך, אעזוב אותך. הוא מייד משתתק. מה? הוא מסוגל להישאר לבד עם חמישה ילדים קטנים? אני ממשפחה אמידה מאד ואני גם עובדת, מפרנסת את כולם והוא - אפילו חביתה הוא לא יודע לעשות! מישהי תסכים לקחת אותו עם כל הילדים? מה הוא יעשה? יש לו ברירה?"

"ואיך זה מסתדר?" אני שואלת "הדת, המנהגים, האיסורים... איך זה מסתדר עם הלסביות?"

"מה זה קשור בכלל? בבית אני אישה רגילה, אם לילדים, מכינה אוכל, מטפלת בבית, שומרת את חוקי הדת בקפדנות, ובחוף אני עושה מה שאני רוצה, אוהבת את מי שאני רוצה. אין קשר בין הדברים, שום קשר." היא עונה בנשימה אחת, בשכנוע גדול.

מכוון האוניברסיטה, מציפים עכשיו הסטודנטים את הרחוב, בתנועה תזזיתית לכוון האוטובוסים, לכוון המכוניות. לצידה, במכונית החשוכה, עדיין קשה לי לעכל את המצב החדש.

"תגידי, מה יהיה?" היא שואלת לאחר זמן מה.

"מה זאת אומרת? למה את מתכוונת?"

"את יודעת." אמרה והצביעה באצבע על עצמה ואחר כך עלי.

"לא יהיה. זה לא נראה לי. מסובך מדי." לא היו לי היסוסים כלל.

"חבל, דווקא מצאת חן בעיני." אמרה ללא עצב.

"שרה, יש עוד משהו קטן שמציק לי, שמעניין אותי לדעת."

"בבקשה, כל דבר. את יודעת שאני אענה לך בכנות. תשאלי."

"זה מה שרציתי לשאול. במודעה שלך היה כתוב שמעניינת אותך כנות אמינות ויושר..."

"כן, זה באמת מעניין אותי יותר מכל דבר אחר. אני לא יכולה לחיות עם מצב שאין בו כנות ביחסים, לא יכולה. אבל למה את מזכירה את זה?" היא שואלת בתמימות אמיתית.

"דיברנו הרבה בטלפון לפני שנפגשנו", אני מתעלמת מההפרעה. "את ידעת עלי הכול: מה אני עושה למחייתי, איזה אהבות היו לי, מה ההיסטוריה שלי, מה הגובה שלי, צבע העיניים ואפילו המשקל. באמת ידעת עלי הכול. האם לא חשבת שבמסגרת הכנות והאמינות היה אולי מקום לספר לי את הפרט הקטן הזה, שאת אישה חרדית מבני-ברק? נשואה? חמישה ילדים? זה לא נראה לך פרט מהותי עליך?"

"מה? באמת לא אמרתי? אוי! זה פרח מזיכרוני."

בדרך הביתה הופיע בפני ג'קוזי מבעבע. זרקתי אותו. מראה על התקרה. זרקתי אותה. שמלה מכופתרת בעשרים כפתורים קטנטנים... מה שדברים כאלה עושים לדמיון שלי... שמרתי אותה.

שמש ישראלית (למריה) – מיקי גנור

אני מציצה מבעד לחלון,
רכבת **CS** לאמסטרדם
וכותבת לך עננים.
הם נושאים אותי אלייך
מורידים אותי ברכות
כמו שטיח מעופף אירופאי
של צמר גפן לבן
על המדרכה הקרה.

רח' אוֹבֶרטום מאתיים ושלוש-עשרה-**B**
קומה ראשונה
הדלת מימין.

את שוכבת ומחכה,
שאבוא לעסות
את כפות רגלייך הקפואות,
לעשות לך חם וטוב,
לקחת אותך לתוך
הגוף ספוג-השמש
הישראלית שלי
ולא לעזוב.

אמסטרדם, 26.11.98

האבולוציה של לילי – לייקי מלמד

שעת בוקר כשהטלפון מצלצל. זו חגית חברתה על הקו. "היי לילי" אומרת חגית. "נעשה את זה קצר כי אני באמצע העבודה. מה דעתך להציג את העבודות שלך אצלנו בגלריה?" לילי מתיישבת על הספה שבסלון. "בוודאי", היא עונה.

היא קצרת נשימה ומבולבלת. לרגע היא בהתרוממות רוח מההזמנה שקיבלה, ושניה אחרי היא מרגישה חולשה, קושי בנשימה, סחרחורת, חוסר יכולת לחשוב באופן ברור. היא מאוכזבת מעצמה. כל מה שרצתה זה לצאת במחולות, והנה היא נטועה בספה כאילו משא במשקל טונה צנח עליה. "מה קורה לי?"

תמיד הייתה לילי בסביבה תחרותית, אם זה בספורט או במקומות העבודה שבחרה לעבוד בהם. עולמה היה תחרות, הישגיות, יעילות. היא רצתה להיות טובה יותר, מהירה יותר ולהגיע הכי רחוק שיכלה...ורצוי לפני האחרות. כל-כך אהבה את מחיאות הכפיים שקיבלה בספורט להן לא זכתה כשהייתה שווה בן שווים. חוקי הספורט הפכו לחוקי חייה.

פתאום אמנות, גלריה, עולם זר! היא יושבת על הספה, נושמת נשימות עמוקות מנסה להרגע, לברר לעצמה את תחושותיה ומחשבותיה. היא חלמה להזמנה כזו, לא בקול, לא בגלוי, אבל שם בלבה בין חדר לחדר. והנה...

"רגע" אומרת חגית, "רק שתדעי שאין זו החלטה שלי. אני אביא את צילומי העבודות לוועדת הגלריה והם יחליטו". והיא ממשיכה: "מחר אראה את הצילומים לאוצרת הראשית ואוכל לקבל כיוון כללי. היא מאוד משפיעה בצוות. אעדכן".

"יופי, תודה", עונה לילי.

אני רוצה רגע לחשוב ולהתלבט, אמרה בליבה, אבל מה שיצא מפיה היה שונה. היא יושבת ושותקת, משותקת.

"תזכרי שזה קשה לי, אני גם חברה וגם בוועדת הגלריה", אומרת חגית. "זו החלטה משותפת וייתכן שהצוות יחליט שזה לא מספיק טוב".

במחשבותיה לילי כבר מדמינת את הפסלים שלה עומדים בחלל הגלריה, אנשים באים והולכים, שואלים ומעירים. היא רואה את הפסלים מסודרים בחלל לפי התמה שתחליט עליה, את כולם היא אוהבת. היא מוצפת אדרנלין, ההתרגשות בשיאה.

חויית הפיסול הייתה חדשה לה ומאוד אחרת. לקחת חומר גולמי ולעצב ממנו סיפור. לעולם תזכור את הרגע ההוא בו לקחה לידיה רשת זבובים והפכה אותה לאישה בעלת חזות שכולה שמחה ורוך ועם מבט אוהב בעיניה. הידיים והפסל דיברו את רגשותיה. המפגש המפתיע העלה חנק בגרונה. ככל שהעמיקה את תווי פניה וחיוכה של האישה המפוסלת, כך הלכה והתקרבה אליה. שמחה והתרגשות הביאו לפרץ פתאומי של צחוק רם בלתי נשלט. חיבור כזה של רגשות לא חוותה מימיה. עולם הדימיון שלה פרח. פתאום מצאה שבמקום לנסות לקפוץ גבוה העדיפה לטעת רגליים בקרקע ולהתבונן בפרחים. במקום לרוץ מהר, היא ביכרה את האיטיות ואת היכולת להיות בהקשבה לעצמה. הכל היה מאוד חדש ונפלא. הידיים והחומר יצרו דיאלוג עם הנפש, דיאלוג עשיר מאין כמוהו.

זו הפעם הראשונה שיצירותיה עומדות כך למבחן של בעלי ידע בתחום. רעיון התערוכה נשתל במוחה והיא כל-כך אהבה את ההתרגשות שחשה, ועכשיו היא לא היתה מוכנה לוותר. האם בנית לי פנטזיה שבינה לבין המציאות אין דבר ועניין? הייתכן שהסיפורים שאני יוצרת לא ראויים לתצוגה? היא החלה מנסה לעודד את עצמה שאם התערוכה לא תתקיים בגלריה הלבנה, היא תתקיים במקום אחר, אם לא עכשיו אז עוד מספר חודשים, אבל בתוכה הרגישה ריפיון, תחושה של תשישות. היא נשכבה על הספה, עוצמת עיניים ומנסה להרגיע את החרדה שהשתלטה עליה. המחשבה על האפשרות שתפגוש "לא" לא מניחה לה. באותה מהירות בה התחילה לדמיין את עצמה מסתובבת, חצי מעופפת, היא עכשיו שקועה עמוק בין חריצי הבלטות במאמץ להימחק ולא להראות. היא מחפשת איך להקל על עצמה. אולי אלך לבשל משהו, או אצא החוצה קצת, היא חושבת. היא מוחלשת מכדי להזיז את עצמה.

לילי מכינה לעצמה משקה ג'ין עם טוניק כמו שלפעמים היא שותה, רק הפעם עם כמות כפולה של ג'ין, ליתר ביטחון, היא אומרת ונרדמת.

תוך כדי הכנת קפה של בוקר היא נזכרת בדברים שנאמרו לה ומצחקקת בסרקזם – בטח עפה על עצמי, כמו בלון שמחובר לרגל דורסנית.

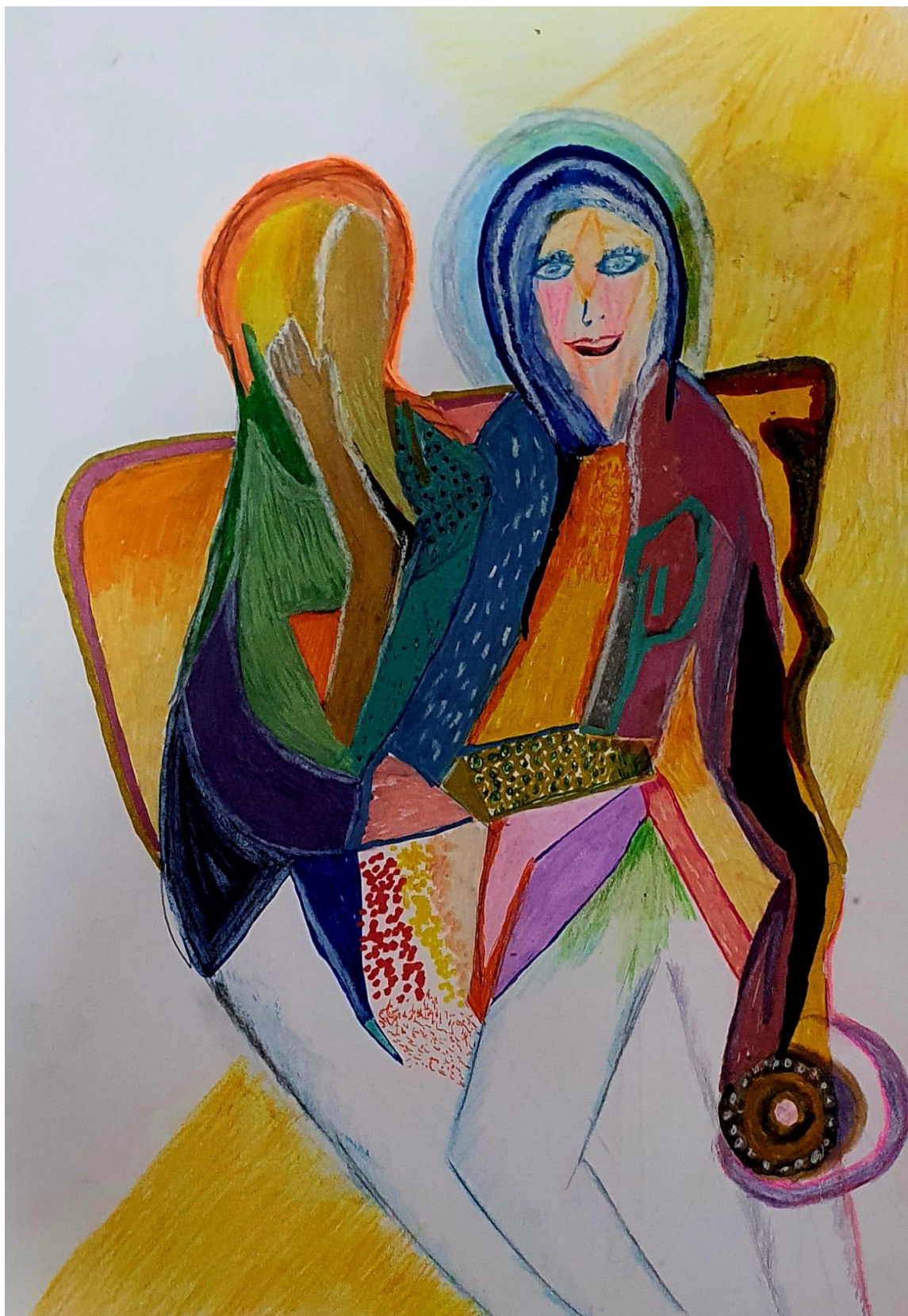
דימוי זה מזכיר לה את מחוז ילדותה בקיבוץ בו עולמה היה צר כעולם נמלה. המסר היה מדכא: לא מתבלטים, לא שוברים שורות! המחשבה על נקודת ההתחלה שלה מסיטה את מחשבותיה לדרך שעשתה. בעיני רוחה ראתה את "האבולוציה של לילי", מכפיפות גוף וראש ועד זקיפות קומה מוחלטת. לבה התרחב ועיניה החלו לדמוע מהתרגשות. היא כל-כך גאה! תחושה של שביעות רצון והנאה על-כך שהצליחה לבסס לעצמה הזדמנות נוספת לדברים שלא היו אפשריים לה אז. חיוך גדול התפשט על פניה. היא מתענגת על התחושה הזו בדיוק כפי שחשה כשפיסלה את בת הים הקטנה. היא יצרה לה זנב ענק וסניפירים גדולים במיוחד.

תוך כדי קימה מהספה וכשפניה לאופק הניבט מהחלון הגדול, מרגישה לילי כמו בת הים
הקטנה, חופשייה להניף את סנפיריה בחוזקה ולצעוק לה ולעולם: כן, אני טובה, אני יכולה!

"שרשה לה פאם" – אירית גושר

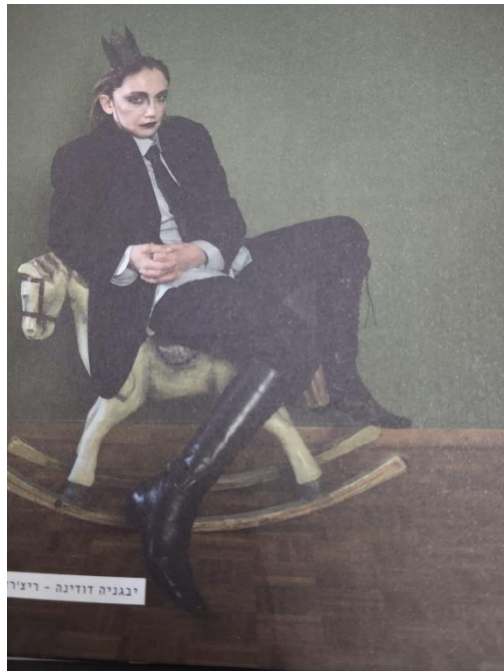
ציור בטושים של אקריליק

פינת ההמלצה

ההצגה: "ריצ'רד ה-3" בתיאטרון גשר – ממליצה נאוה לוי

יבגניה דודינה ב"ריצ'רד השלישי"

מאת ויליאם שייקספיר
בימוי: איתי טיראן
תרגום ומוזיקה: דורי פרנס
תפאורה: ערן עצמון
תלבושות: יהודית אהרון
תפאורה: ערן עצמון
תלבושות: יהודית אהרון
תאורה: גלב פילשטינסקי
תנועה: רננה רז
סאונד: מיכאל ויסבורד
וידאו: ויקטור סורוקין

משתתפים: יבגניה דודינה, דורון תבורי, ישראל (סשה) דמידוב, גלעד קלטר, מיכל ויינברג, לנה פרייפלד, אלכסנדר סנדרוביץ', פאולו א. מואורה. אלי מנשה. שיר סייג. נועם טל. שלומי ברטנוב

מאות שנים לפני נטפליקס, שייקספיר בורא את הרוצח הסידרתי הראשון. נבל לתפארת שמתאכזר ורוצח ללא היכר. הרוצח הוא בן משפחת המלוכה המסוכסכת הלוא הוא ריצ'רד השלישי. ליצן רצחני רהוט ונוגע ללב המשוחק על-ידי יבגניה דודינה הנפלאה הלוקחת אותנו למסע מרהיב של הרס עצמי.

הטרגדיה המשפחתית הופכת לטרגדיה לאומית במחזה שבו הפוליטי והאישי שזורים זה בזה. הבמאי איתי טיראן בוחר להציג לנו מסע עם מוזיקה ישראלית שמסמלת את מה שקורה פה בארץ בימים אלה. התפאורה והתאורה המשובחת, מינימליסטית ומלאה סימבולים מצטרפת לחגיגה.

האנסמבל של השחקנים המשובחים תורמים כולם למסע המרהיב והנוגע ללב.

התנועה גורמת להומור לצחוק וגם לרטט. לא רוצה לקלקל לכם בתיאור כל ההפתעות בהצגה, לכן לא אפרט, היות ויש הפתעות רבות, בתפאורה, במוזיקה, בתאורה, ובבימוי.

יצאנו נרגשות ונפעמות.

שאלו – חלק ב' (בתקווה שתזכרו את חלק א') – דורית ישראלי

אז זהו, שאחרי שנקברתי תחת הספרים במשך שנים רבות, הבנתי, בנפילה תהומית, שאין דבר פיזיולוגי טבעי שאוכל לעשותו כדי לעצור את התיישנות הבשר שלי, או את זה של כל יצור בשרני אחר. מתוך הבנה דיכאונית זו פרשתי מהיום אל הלילה.

ובאותו הלילה, רק שתדעו, שוב אפפו אותי ענני החלומות מהסוג הזה שמנסה לפענח איך זה להרגיש, או אולי לא להרגיש, שם עמוק באדמה. לפחות חמש פעמים התעוררתי מתוך מחנק חד שפילח את כל החלק העליון של גופי, מהסרעפת ועד לקצה האף. בכל פעם כזו, שהייתי עמוק שם למטה בחושך, מנסה להמציא דרך מילוט שונה מהבור הצר, חסר החמצן והמעיק של העולם התחתון בו שהייתי רוב רובו של הלילה, וכמובן שלא הצלחתי ומיד נחנקתי והתעוררתי.

הבנתי, לא די מהר, ש"א" – ללא כל קשר לגילי הכרונולוגי, לשרוד בכדור פלנטה זה, שבו אני חיה ונושמת להנאתי, יהיה זה לא קל. המים, האטמוספירה, הקרקע, האנשים והחיים כאן הולכים ומתדרדרים, או מדויק יותר לומר מדורדרים. יצר ההרס העצמי של האדם, מסתבר, חזק מכל יצר אחר, וכך בשלבים, הוא, האדם, הורס כל נישה בביתו שלו והכי חשוב, שלי. אז גם אם אמצא דרך להאריך את חיי, אולי אפילו עד אין סוף, לא יהיה לי יותר מקום לחיות אותם כלל. ו"ב" – ככל שהעמקתי חקור הבנתי שפשוט אין דרך לעצור את הזדקנות המולקולות שמרכיבות אותי. הן בעלות כושר הרס עצמי אף גדול מזה של האנושות.

מפאת קוצר הזמן, שהלך והתדלדל לי כל שנייה, הבנתי, בחרדה עמוקה שאני חייבת לפעול ומהר. אז הגיתי רעיון די מעשי, שכבר יכולתי להתחיל לעבוד עליו. במחשבתי ראיתי עצמי עומלת בניסיונות שכנוע מנהיגי העולם לוותר על האגו המנופח שלהם ולהתחיל לפעול לטובת הכדור ולנתב הזרמת כספים למען הצלתו. לא נראה לי הגיוני מצב בו האגו של מנהיגי העולם יגרום למותי, ועוד אחרי שאמצא את הדרך למנוע אותו לחלוטין. כבר בהזיה הרואית זו ידעתי שבכך כנראה לא אצליח והם לעולם צמודי אגו מנופח. ומצד שני, ברור גם היה לי מעל לכל ספק שבעיקר לא אצליח להילחם כנגד תאוות הקניות והרכישות, המשיכה האובססיבית לניילון בכלל וחייבת הפלסטיק בפרט, של תושבי כדור הארץ.

לכן, ידעתי, שיש עלי לתכנן תכנית חילופית, כזו שלפחות תגן עלי עד שתחלוף תחילת הקטסטרופה. בינתיים, שיערתי כי כדור הארץ יצליח בעצמו להפטר מרוב בני האדם שבו, חוץ ממני כמובן. אולי, חשבתי לתומתי, אחרי הניקיון הראשוני הזה יתעשתו בני האדם ויפסיקו

להפנות משאבים לכיוונים מיותרים והרסניים, כמו נשק, כמו שקיות וכלים חד פעמיים, וכמו ייצור וצבירת זוהמה מכל סוג שהוא. אולי אז יהיה סיכוי לפלנטה שלי ולחיים הלא נגמרים שלי.

אני בטוחה גם שרוב השורדים של מתקפת הפלנטה המורדת, קרי, כדור הארץ, יהיו בני מדינות העולם השלישי, אלה שאין להם ואף פעם לא היה להם, מספיק כסף כדי להרוס כאן דברים, אלה שחיהם מושבתים על ניצול מינימלי של משאבי הטבע והסביבה. קצת דגים, פה ושם איזו חיה עסיסית, כמה פירות מכמה עצים, מדורה שתיים ביום, קצת קש וחימר לבניית בקתה, ללא כבישים, ללא בטון, ללא מכונות וללא תעשייה, כמה כבר הם יכלו להרוס? כנראה, חשבתי לי, אני והם יחד נשרוד ונציל את העולם.

באחד הימים, בייאושי כי רב, החלטתי לפנות אל הדת והמיסטיקה ואל מקורות האבות והאימהות, הצדיקים והרבנים, אנשי החוכמה הרוחנית, אולי להם יש דבר חוכמה בנושא, אולי גם פתרון מסתתר לו שם.

פגישות, סדנאות, הרצאות, מאמרים, סיפורים אישיים כאלה ואחרים, ומה לא, אך גם שם לא מצאתי את הפתרון. הצלחתי אפילו להיפגש עם כמה שטענו לנשמה מתגלגלת, כזו או אחרת, וזכרו את הגלגולים הקודמים, וגם ידעו דברים שקשים להסבר הגיוני. לא האמנתי לדבר שיצא מפיהם, כי לאחר חקירות עמוקות שהעברתי אותם לגבי תקופות הביניים, אלו שבין הגלגולים, הסתבר שהם לא זכרו משם דבר. באותן התקופות הם פשוט לא היו, וזה הצביע על סוג של מוות וחוסר חיים מוחלטים. חוסר תחושה או תודעה מבחינתי זה רק דבר אחד - מוות. ולכן כל זה לא ניחם ולא הרגיע את נפשי הרצוצה. בשלב זה הייתי כבר בתת עייפות, ממש קרובה למוות, ובטוחה שכל זה בסוף פשוט יהרוג אותי.

התחלתי לנוד ולנוע בתבל כדי לבחון אוכלוסיות בהן נמצא אחוז גבוה של קשישים שחלפו בקלות את מאה שנות חייהם הראשונות. תחקרתי: מה אכלו, איך חיו, כמה ילדים אם בכלל, במה עסקו, עישנו או לא, ומה הייתה נגיעתם בסקס במהלך השנים. גם שם לא נמצאו ממצאים חד משמעיים. לא ניתן היה לבנות תיאוריה על אקראיות סטטיסטית כה מפוזרת. ברור הוא שאחרי כל זה לא נותר לי זמן להקמת משפחה משלי, ובודדה המשכתי להלך בעולם הזה. בשלב זה, זה סיפק אותי.

אני שוב פונה לקהל הקוראות בבקשה לחבר סוף לסיפור הנורא הזה. משהו מעודד אולי?

שמירה על שפיות – דליה איתמר

"העיקר שתקפידי על נטילת מדלל הדם,

שלא ייווצר קריש שיסתום לך את הלב,

או את המוח",

מתרה הקרדיולוג שהרג לי את הדופק הטבעי

והתקין במקומו קוצב ממוחשב שפועם בקצב קבוע.

"תביני", הוא מסביר, "הלב שלך ממשיך לפרפר.

ההבדל הוא שעכשיו את לא מרגישה".

19.12.2023

"מה גשם יכול להוציא ממני" – ראיון עם מוניקה פורטוגז

ראיינה: לייקי מלמד

מוניקה, חברה ותיקה ואהובה בבשלה, החלה לאחרונה לשלוח לנו קטעים בהם היא מספרת על חוויות מילדותה בצ'ילה, שאותן היא מעלה במסגרת סדנת כתיבה. היות והדברים היו תלושים לנו מההקשר של משימות הסדנה, ביקשתי לפגוש אותה פנים אל פנים לשיחה נעימה כמו שרק מוניקה יודעת ליצור.

זיכרון ילדות:

בחופש הגדול נהגנו תמיד לנסוע לעיר קיט כזו או אחרת עם עוד

משפחה. במשך השנים המצב הכלכלי השתפר ואבא קנה בית קיט מאוד יפה ליד הים. אני זוכרת שהיה שם מועדון יאכטות, והייתה לי שם חברה. לבחורה הזאת היה חור כזה בסנטר (גומה) ואני מתתי על זה, מאוד רציתי שיהיה לי כזה. הייתי ילדה נאיבית וטיפשה ושאלתי את החברה איך קרה שיש לך את זה. היא אמרה לי – "כל לילה תשימי גרגר חומוס ותדביקי אותו עם פלסטר ואחרי כמה זמן יהיה לך גם כזה". לא תאמינו כמה לילות ישנתי עם גרגר החומוס הזה על הסנטר... ושום דבר לא קרה.

מוניקה, ספרי בבקשה על הבית שבו גדלת והסביבה בכלל.

נולדתי בסנטיאגו צ'ילה ועליתי עם משפחתי בשנת 1963 לפני המהפכה ועליית השלטון הקומוניסטי. אבא שלי היה איש מאוד ציוני ועלינו למרות שהמצב בצ'ילה היה אז מאוד טוב. לא כל-כך הבנתי מה זה אומר "עליה", הייתה לי תמונה של ישראל של חולות וגמלים. הבית שלנו היה מאוד ערכי. למשל, אבא לא הסכים שהסוכנות היהודית יקנו לנו כרטיסי טיסה כי יש אנשים שזקוקים לזה, או למרות עושרנו היה לו מאוד חשוב שנשמור על צניעות ולא ננקר עיניים, שנהיה כמו כולם. יום אחד הוא כינס אותנו והודיע שעוד שנתיים אנחנו עולים לישראל. אני, אחי, שתי אחיותיי וההורים, כולנו עלינו ביחד. הנסיעה לישראל עברה דרך צרפת שם טיילנו מספר חודשים לפני ההגעה לארץ. גם ההפלגה לארץ על האונייה "תיאודור הרצל" הייתה אמורה להיות סוג של מסיבה, רק שבמהלך ההפלגה נפטר יצחק בן צבי, נשיאה של מדינת ישראל ועל האונייה הוכרז אבל וכל המסיבות בוטלו.

אני גרושה (דרך אגב, פורטוגז זה שם נעוריי) ויש לי שלוש בנות וארבע נכדים. אני גרה בדירור מוגן אבל זה ממש לא עומד בקריטריונים של דירור מוגן (חסרה אם-בית שגרה במקום, רופא ועוד). אנחנו דיירי קבע ואני מאוד אוהבת את המקום. לקחתי על עצמי תפקיד של עזרה ואני

פעילה במתחם, בעצם עוזרת לאם הבית. למשל בקורונה לא נתנו לאם הבית בכלל להגיע לעבודה. אז אני ועוד בחור היינו אחראים על ניהול המקום כולל אי מתן אפשרות לאנשים זרים להיכנס למתחם הזה ושמירה הרמטית על הוראות הסגר. לפעמים היה לא פשוט אבל היינו חייבים להתעקש ששום אדם זר (כולל בני משפחה שלא גרים במתחם) לא ייכנסו. ממש רבנו וזה הוכיח את עצמו. לא היה לנו אף אדם שחלה בקורונה.

ממתי את כותבת?

שנים שאני כותבת ברכות לאנשים. זה מצא חן בעיני רבים והתחילו להאיץ בי לכתוב יותר ולא רק ברכות. קיבלתי הזמנה מעיריית תל-אביב להשתתף בסדנת כתיבה. ככה התחלתי לכתוב את סיפורי החיים ששלחתי לכן. באמת שזו הפעם הראשונה שאני כותבת ואני מאוד נהנית. המנחה גם נותנת לנו סוג של שעורי בית.

בכלל אני אישה שעושה דברים כשאני מרגישה שעכשיו זה נכון לי. לא יעזור לי להגיד "אני צריכה". לכל דבר שאני עושה אני צריכה סוג של השראה. את ההשראה לכתובה אני מוצאת לפעמים באיזו פעילות פשוטה שאני עושה כמו סידור הארון בין בגדי חורף וקיץ.

זיכרון ילדות:

רבתי עם אחי הצעיר והוא נתן לי בוקס רציני בפרצוף. זה ממש כאב באמת כאב והרגשתי מין נימול ושזה מתנפח. קראתי לעוזרת שתביא לי סכין. הייתי אז בת 15 וקראתי הרבה וידעתי שאם שמים סכין קרה על מכה הנפיחות יורדת. העוזרת לא הסכימה בשום פנים ואופן להביא לי סכין, היא כנראה חשבה שאני רוצה לרצוח אותו. ירדתי בעצמי לקחתי חתיכת סטייק קרה ושמתי לי על הפנים כדי למנוע נפיחות נוראית וחזרתי לחדרי.

הוריי לא היו בבית והייתי צריכה לחשוב מה לספר להם בבוקר. בסוף עלה במוחי ההסבר הבא: קמתי בלילה לפיפי, לא שמתי לב והתנגשתי בדלת של הארון וקיבלתי מכה. סיפור ממש אמין, חשבתי לעצמי. מאוד מרוצה הלכתי לישון.

בבוקר קמתי, הלכתי להסתכל במראה ולנגד עיני התגלה פרצוף שלא היה שלי. אני אוזרת אומץ וניגשת לחדרם של הוריי לספר את הסיפור שעליו חשבתי בלילה. נכנסתי לחדר והם יושבים במיטה מחויכים ולפני שאני מספיקה להוציא הגה מפי הם מספרים מה קרה. אחי שלא ישן מרוב "יסורי" מצפון, חיכה עד שהם הגיעו מהבילוי ורץ לספר להם על הדבר הנורא שעשה.

מה את מרגישה שהסדנא נותנת לך מעבר להנאה?

היא החזירה לי המון זיכרונות ילדות. המון שנים מהחיים שלי, מהילדות שאני לא זוכרת, שנעלמו לי. ממש נעלמו. אני מאוד שמחה שהסדנא עוזרת לי להחזיר את החוויות האלו כי הייתה לי ילדות מאוד יפה וטובה.

זיכרון ילדות: ניסים

אני בת שלוש עשרה ומתכוננת לנסוע עם אימא לסן פרנסיסקו להיות עם אבא שנמצא כבר שם ומחכה לניתוח מסובך. טסנו ישירות לניו יורק, טיסה מאוד ארוכה ומתישה, לא היו סרטים או משהו שיכול היה לשעשע אותי. הגענו לניו יורק ואימא ביקשה להזמין כרטיסים לטיסה מיידית לסן פרנסיסקו. מזלנו הטוב מאוד (תיכף) בטיסה היחידה באותו הערב לסן פרנסיסקו היה רק מקום אחד פנוי. לא הייתה ברירה אלא להזמין כרטיסים ליום המחרת. העברנו את הלילה אצל הדודה של אבא שגרה בניו-יורק. בבוקר הגענו סוף-כל-סוף ליעדנו שמחים ומאושרים מהמפגש עם אבא. מטלפונים בהולים ומבוהלים שהתחלנו לקבל מהמשפחה בצ'ילה, נודע לנו שהמטוס של הערב הקודם, בו היה רק מקום אחד פנוי, התפוצץ באמצע הטיסה. והנה אני פה.

אחרי שנה חזרנו לצ'ילה. בדרך לשדה התעופה בסן פרנסיסקו היה פקק נוראי בכביש המהיר ופחדנו שנפסיד את הטיסה. אף פעם לא שמעתי את אבא שלי מקלל וכועס עד אותו הרגע. אך ללא הועיל. הגענו באיחור ופספסנו את הטיסה. העברנו את הלילה במלון ליד שדה התעופה. בהמשך התברר שהמטוס שפספסנו התנגש בהמראה עם מטוס שהגיע בדיוק לנחיתה... ושוב אני פה.

בצ'ילה עם בת-דודתי בת ה-4

מה גשם יכול להוציא ממני

אוהבת אותו ורציתי להשאיר אותו איתי לעד
חוץ מזה אם הוא יוצא החוצה, אולי ייקח איתו סודות?
ייקח איתו כל מיני דברים שיזחלו
החוצה שלא במתכוון?
ייקח איתו את עצמי, את אותי ואני רוצה אותי איתי
בפנים בתוכי כמו תמיד, שלי אישית, פרטית ורק שלי.
הגשם עבורי...
הוא עצם החיים

הוא החתן והאדמה הכלה, כשבא הגשם יש כלולות ואז כמעין
פלא אחרי הזמן הנתון פירות האהבה נולדים.

מבשר את בוא הסתיו יחד עם הנחליאלי והחצב. מנקה את האוויר אחרי יום אביך,
שוטף את רובד החולות ופותח דרך לטוהר והתחדשות להיכנס בפרץ רגשות.

תודה רבה לך מוניקה על השיחה הזו ותמשיכי לכתוב ולהיזכר.

מדיטציית החתולים – ליהי ברנוי

צילום מכל הל"ב

שבת שלום!